

STÁLÁ MISE ČESKÉ REPUBLIKY PŘI OECD

PERMANENT DELEGATION OF THE CZECH REPUBLIC TO THE OECD

DELEGATION PERMANENTE DE LA REPUBLIQUE TCHEQUE AUPRES DE L' OCDE

Výroční zpráva Stále mise ČR při OECD za rok 2004 **(internetová verze)**

O b s a h :

1.	Mezinárodní kontext činnosti OECD v roce 2004	1
2.	Nejvýznamnější akce OECD v roce 2004.....	2
3.	Nové nástroje přijaté Radou OECD v r. 2004	7
4.	Hlavní oblasti práce OECD s důrazem na aktivity spojené s ČR.....	10
5.	Spolupráce s nečlenskými zeměmi a rozvoj	19
6.	Vnitřní otázky OECD.....	23
7.	Činnost ČR v jiných mezinárodních organizacích, které jsou v kompetenci SM.....	25
8.	Hlavní akce OECD na rok 2005.....	26

Paříž, 31. července 2005

1. Mezinárodní kontext činnosti OECD v r. 2004

- Rok 2004 byl obdobím nejsilnějšího globálního ekonomického růstu za poslední dekádu, ale byl také rokem ropného šoku a přetrvávající makroekonomické nerovnováhy mezi hlavními ekonomickými celky projevující se v kursové nestabilitě. **Ekonomické oživení** bohužel ve většině zemí doposud nepřineslo zlepšení na jejich trzích práce. Výrazy jako „jobless recovery“ či „outsourcing“ byly často skloňovány během květnového ministerského zasedání OECD. Ministři diskutovali i dlouhodobější perspektivy růstu a to především s důrazem na očekávané demografické změny v zemích OECD. Konsensus panoval o nutnosti reform směřujících k vyšší účasti dosud nízko zastoupených skupin na trhu práce (starší pracovníci, ženy a absolventi) a omezení štedrosti veřejných penzijních systémů. Mandát získalo OECD od ministrů též k pokračování prací na reformách zdravotních systémů, ke sběru dat a ekonomickým analýzám příčin jejich nízké efektivity.

- Se silícím ekonomickým oživením OECD apelovala na nutnost změny dosavadní **uvolněné fiskální politiky**, která byla v předchozích letech ospravedlňována právě stimulací slabých ekonomik. Imperativ fiskální konsolidace však zůstává do budoucna a je ještě násoben očekávanými dopady stárnutí obyvatelstva vyspělých zemí. V této souvislosti OECD ve svých analýzách i během roku 2004 upozorňovala na budoucí finanční náročnost veřejných penzijních a zdravotnických systémů.

- Pomalé oživení a nízká participace některých skupin na **trzích práce** dělají dlouhodobou práci OECD v této oblasti ještě aktuálnější. V roce 2004 začala OECD pracovat na revizi svých hlavních doporučení pro správné fungování trhů práce „OECD Job Strategy“ tak, aby reagovala na aktuální výzvy strukturálních a demografických změn.

- Loňské **světové ceny ropy** byly poznamenány mimořádnou turbulencí a byla překonána i magická hranice 50 USD za barel. Hlavní důvody tohoto stavu spatřují OECD a zejména IEA jak v celosvětově rostoucí poptávce po ropě (zvláště Čína a Indie), tak i v nedostatku rezervních kapacit (nové objevy, rozvoj nových polí, rafinérské kapacity, sklady) a restriktivní politice zemí těžících ropu (nedostatečný příliv kapitálu do existujících nalezišť). Nepříznivý vliv na vzniklou situaci měly i geopolitické problémy (Venezuela, Irák, Nigérie, Rusko – Yukos, Norsko – stávka). Narušení nabídky a poptávky iniciovaly rovněž četné spekulativní tlaky a zvyšující se podíl finančních investorů na burzovních obchodech ropou. Z analytických materiálů OECD a IEA vyplývá, že v důsledku vyšší hladiny cen ropy se růst HDP v zemích OECD snížil o cca 0,5%.

- Globální nerovnováha v obchodních a finančních tocích ztělesněná rostoucím deficitem běžného účtu platební bilance USA se projevila dvakrát během roku 2004 v rychlém **poklesu hodnoty amerického dolaru** především vůči euru. OECD v této souvislosti apelovala na větší pružnost směnných kurzů v Asii (především v Číně), na strukturální reformy v Eurozóně vedoucí k silnějšímu ekonomickému oživení a poptávce po americkém zboží a na nutnost zvýšení soukromých a veřejných úspor v USA.

- Rok 2004 byl velmi příznivý z hlediska **stability a růstu akciových a finančních trhů**. Dřívější účetní skandály velkých korporací a problémy některých firemních penzijních fondů byly reflektovány v práci OECD v i tomto roce. Cílem OECD bylo prezentovat doporučení pro kvalitní regulaci těchto trhů, která reagují na předchozí nedostatky. Ministerské zasedání

v květnu 2004 podpořilo dokončenou revizi OECD Principů pro správu podniků, Rada přijala doporučení k hlavním principům regulace zaměstnaneckých penzijních fondů a pracuje se i na metodologii pro definování terorismu pro potřeby pojišťovnictví.

- Také během roku 2004 pokračovalo mezinárodní společenství ve svém úsilí směřujícím k rozvoji chudších částí světa a dosažení tzv. **Miléniových rozvojových cílů**. Rekonstrukce Afghánistánu, Iráku a dalších oblastí nedávno zasažených konfliktem, zdůraznily význam a vzájemný vztah mezi rozvojem a bezpečností. OECD k této agendě přispívá zejména prostřednictvím Výboru pro rozvojovou pomoc (DAC), nicméně otázky rozvoje se postupně staly důležitou součástí práce mnoha dalších výborů. Významným stimulem pro otázky rozvoje v OECD bylo zřízení tzv. Rozvojového clusteru, který koordinuje hlavní jednotky zabývající se rozvojem.

2. Nejvýznamnější akce OECD v r. 2004

*** Ministerské zasedání Rady OECD (MCM)**

- Ve dnech 13. - 14. května 2004 se v Paříži uskutečnilo pravidelné zasedání Rady OECD na úrovni ministrů. Funkci předsedy vykonávalo Mexiko. Paralelně proběhlo zasedání ministrů zdravotnictví členských zemí OECD, konané při příležitosti dokončení tříletého horizontálního projektu ke zdravotnictví.

- Zasedání se zúčastnili ministři financí, hospodářství a obchodu a za EK tři komisaři (J.Almunia, P.Lamy a D.Hubnerová). Delegaci ČR vedl náměstek ministra financí Z.Hrubý a jejím členem byl náměstek ministra průmyslu a obchodu M.Somol, dále zástupci ministerstev financí, průmyslu a obchodu, práce a sociálních věcí, zahraničních věcí a SM. Zasedání se zabývalo tématy:

- **Výhled světové ekonomiky.** Bylo konstatováno, že ekonomické oživení nejvíce pokročilo v USA a v asijských zemích, zatímco v oblasti eurozóny dosud zaostává. Další vývoj závisí především na volbě adekvátní hospodářské politiky a provádění strukturálních reforem včetně fiskální konsolidace. Jako riziko oživení byl označen především růst cen ropy. Předmětem diskuse bylo i přesouvání výrobních kapacit do zemí s nižšími náklady, tzv. „outsourcing“. Ministři se shodli na tom, že z hlediska světové ekonomiky je to pozitivní jev podporující růst produktivity i příjmů obyvatelstva. Ve skutečnosti nevede v zemích OECD k výraznějšímu úbytku pracovních míst, přestože u veřejnosti převládá opačný názor. Členské země by na to měly reagovat především podporou vzdělávání a flexibilního trhu práce, výzkumu a vývoje, hospodářské soutěže a inovací.

- **Posilování ekonomického růstu v podmínkách demografických změn.** Otázkou demografických změn a stárnutím populace se zabývají v podstatě všechny členské země, neboť negativně ovlivňuje vývoj jejich veřejných financí. Bylo konstatováno, že neexistuje jednoduché řešení. Řada zemí již začala s nezbytnou adaptací hospodářské politiky, především s reformou důchodového a sociálního zabezpečení, pro dosažení udržitelného stavu jsou však potřebné další a hlubší změny. V diskusi byla za příklad efektivního řešení pro zajištění finanční udržitelnosti penzijních systémů uvedena automatická úprava výše důchodů a důchodového věku v souladu s prodlužováním průměrné délky života. Ministři se shodli, že financování důchodů by se mělo opírat o několik zdrojů, měla by být odstraněna opatření podporující předčasné odchody do důchodu. Poukázáno bylo na potřebu dynamičtějších trhů

práce, celoživotního vzdělávání apod. Důležitá je kombinace veřejného a soukromého financování důchodů. Bylo navrženo vypracovat studii o vztahu ekonomické výkonnosti a tzv. „duševních statků (intellectual assets)“, které zahrnují lidský kapitál, inovativnost apod.

- **Udržitelné financování zdravotnických systémů.** Společná pracovní večeře poskytla ministrům zdravotnictví a ministrům financí příležitost k diskusi na téma udržitelného financování systémů zdravotní péče. Českou republiku na této části jednání reprezentoval náměstek ministra financí Z.Hrubý a náměstek ministra zdravotnictví a hlavní hygienik M.Vít, který byl vedoucím české delegace na zasedání ministrů zdravotnictví. Názory na spoluúčasť pacientů a na úlohu soukromého zdravotního pojištění byly různorodé, naopak shoda panovala ohledně nutnosti klást větší důraz na preventivní péči a s tím spojené investice. Byl zdůrazněn jednoznačný vztah mezi kvalitou zdravotnických systémů, zdravotním stavem společnosti a ekonomickým vývojem, díky kterému lze na výdaje na zdravotnictví pohlížet jako na investici nutnou pro budoucí růst.

- V oblasti **reformy** byl schválen „balíček“ opatření zahrnující rozhodovací mechanismus zavádějící možnost hlasování kvalifikovanou většinou (v některých otázkách), Strategii pro rozšíření OECD a spolupráci s nečlenskými zeměmi, jejíž implementace měla být dále rozpracována.

- **Zpráva o činnosti OECD v oblasti udržitelného rozvoje** obsahuje hodnocení výsledků, dosažených v průběhu let 2001 – 2004. Pozitivní výsledky jsou zejména v oblasti rozhraní environmentálního a ekonomického rozměru udržitelného rozvoje, méně výrazný je pokrok v problematice rozhraní ekonomického a sociálního rozměru. Program byl financován většinou z dobrovolných příspěvků a členské země se vyslovily pro pokračování této činnosti. V následujícím rozpočtovém období se neuvazuje o institucionálním zastřešení horizontálních prací OECD v oblasti udržitelného rozvoje. Mají být plně integrovány do aktivit jednotlivých výborů a direktorátů a koordinovány na úrovni zástupce GT.

- MCM bylo rovněž informováno o **revizi Zásad OECD pro správu a řízení společností** a vyslovilo se pro jejich široké využívání v praxi. „Zásady“ byly přijaty v roce 1999 s cílem pomoci vládám při hodnocení a zdokonalování právního a institucionálního rámce fungování společností.

- **Mezinárodní obchod.** Obchodní otázky související se stavem negociací na půdě Světové obchodní organizace (WTO) a implementací Rozvojového programu z Doha (DDA) byly projednávány za účasti vybraných nečlenských zemí a generálního ředitele WTO Supachai Panitchpakdi. V diskusi často zaznívaly reakce na nedávné iniciativy USA a EU, které otevřely možnost posunu v multilaterálních jednáních. Z diskuse vyplynulo, že implementace Rozvojového programu z Doha znamená obnovu a posílení důvěry v mnohostranný obchodní systém, že existuje značná konvergence hledisek vyspělých i rozvojových zemí v řadě otázek a klíčové je zemědělství. V určité rovnováze musí být zohledněny všechny tři pilíře – vývozní soutěž, domácí podpora a přístup na trh. Pokrok v zemědělství napomůže pokroku v dalších hlavních oblastech, tj. přístupu na trh s nezemědělskými výrobky, službách a rozvojových otázkách. Pokud jde o tzv. Singapurské otázky, začíná docházet ke shodě, že v rámci jednotného závazku zůstane pouze usnadňování obchodu, ostatní oblasti – transparentnost veřejných zakázek, investice a hospodářská soutěž - budou zřejmě pouze předmětem přezkoumávání ve studijních skupinách. Další klíčovou otázkou je obchod a rozvoj, bez nichž není možné ukončit DDA. Zájmy nejchudších zemí mají najít odpovídající odraz v průběhu

negociací i v jejich výsledcích. Ministři uzavřeli diskusi s tím, že všichni účastníci negociací musí nyní přejít od vyjádření politické vůle ke konkrétním činům.

- **Boj proti praní peněz a terorismu.** Na okraj ministerské Rady se dále uskutečnilo setkání ministrů členských zemí tzv. Financial Action Task Force (FATF/GAFI), na kterém bylo schváleno prodloužení mandátu této skupiny, zaměřené na boj proti praní špinavých peněz a financování terorismu, o dalších osm let.

* **Zasedání ministrů zdravotnictví**

- Historicky první setkání ministrů zdravotnictví členských zemí OECD se uskutečnilo paralelně s MCM. V rámci společné diskuse se ministři zdravotnictví i financí shodli na tom, že zdravotní systém bude ve veřejných rozpočtech hrát i nadále velkou roli a mělo by se na něj nahlížet spíše jako na investici než na náklad. Zasedání ministrů zdravotnictví bylo věnováno výsledkům tříletého horizontálního projektu OECD „Zdraví“ a pokračování této agendy v OECD. Ministerské komuniké shrnulo závěry tříletých prací OECD na agendě zdraví a dalo OECD mandát pokračovat ve shromažďování příslušných údajů a ekonomických analýz zdravotních systémů. Doporučilo též Radě OECD zvážit institucionální zastřešení prací, které předpokládají koordinaci v rámci OECD i s dalšími mezinárodními organizacemi, zejména s WHO. Českou delegaci vedl NM a hlavní hygienik M.Vít.

* **Fórum OECD**

- V těsné návaznosti na MCM a ministeriál o zdravotnictví se konal 5. ročník konference Fórum OECD, tentokrát nazvané „**Zdraví národů (Health of Nations)**“, což zahrnovalo v širším smyslu i další otázky týkající se prosperity či blaha národů. Příslušných panelů se účastnili ministři zdravotnictví a obchodu. Kromě těchto ministrů byli dalšími klíčovými účastníky např. M.Barnier, francouzský ministr zahraničí, L.E.Derbez, ministr zahraničí Mexika či bývalí prezidenti Korejské republiky (K.Dae-jung) a Irska (M. Robinson). Za ČR se panelu ministrů zdravotnictví účastnil M.Vít, hlavní hygienik ČR a náměstek ministra zdravotnictví. Diskuse se soustředila nejen na otázky zdraví a blahobytu v užším smyslu, ale i na stav a výhled světové ekonomiky a rozvoj společnosti. Celkem se sešlo přes 1200 účastníků z více než 70 zemí světa.

- V rámci hlavního tématu Zdraví národů byla slavnostně zveřejněna publikace OECD "Jak zlepšit fungování zdravotních systémů" a byl uspořádán Kulatý stůl ministrů zdravotnictví, věnovaný příspěvní inovací ke zlepšení zdravotních systémů. Vzhledem k tématu se Fóra 2004 zúčastnili, kromě ministrů a vysokých představitelů vlád, zejména představitelé farmaceutických firem, podniků zabývajících se zdravotnickou technologií, akademické sféry a nevládních organizací. Forum OECD mělo také velkou účast novinářů a dobré mediální pokrytí. Bližší informace o účastnících a průběhu lze nalézt na www.oecd.org/forum2004.

* **Ministerské zasedání Výboru pro vědeckotechnologickou politiku (CSTP)**

- Zasedání výboru CSTP na úrovni ministrů se uskutečnilo v Paříži ve dnech 29.-30. ledna 2004. Zasedání řídil australský ministr P.McGauran, místopředsedy byli francouzská ministryně C.Haigneré a mexický ministr J.Parada. Delegaci ČR vedla P.Buzková, ministryně školství, mládeže a tělovýchovy; v delegaci byli dále zástupci MŠMT, MZV a SM Paříž.

- Vlastnímu ministeriálu předcházely konzultace s představiteli zaměstnavatelů a odborů, reprezentovaných v OECD poradními výbory BIAC a TUAC. První část zasedání ministrů byla pojata neformálně, jako fórum na vysoké úrovni (na téma "Klíčové výzvy pro politiku v oblasti vědy a inovací") s účastí přizvaných významných osobností podnikatelské a akademické scény. Hlavními diskutovanými tématy byl vztah vědy a inovací a podpora rozvoji a mobilitě lidských zdrojů v oblasti vědy a technologií.

- Během samotného jednání proběhla již více formální diskuse ministrů zaměřená na výměnu zkušeností a hledání řešení pro nastolené problémy na úrovni vládní politiky členských zemí. Dalším tématem byla mezinárodní spolupráce v oblasti vědy a techniky. Ministři přijali závěrečné komuniké se čtyřmi přílohami, z nichž dvě mají status deklaráce a stanou se součástí sbírky právních instrumentů OECD - Ministerská deklaráce o přístupu k výzkumným datům z veřejně podporovaného výzkumu a Ministerská deklaráce o výzkumu a vývoji pro trvale udržitelný rozvoj (blíže viz část o přijatých instrumentech OECD). Zasedání bylo ukončeno pracovním obědem pro ministry a vedoucí delegací s tématem "Bezpečnostní otázky v oblasti vědy a technologie".

*** Mimořádné zasedání Výboru pro vzdělávání na ministerské úrovni**

- Zasedání se konalo ve dnech 18.-19. března 2004 v irském Dublinu za účasti ministrů zodpovědných za vzdělávání. Delegaci České republiky vedl náměstek ministryně školství, mládeže a tělovýchovy, J. Müllner. Jednání vedené pod titulem „Zvyšování úrovně vzdělanosti pro všechny“, bylo věnováno výkonnosti národních vzdělávacích systémů. Diskutovalo se o možnostech, jak zlepšit přípravu a přitažlivost práce učitelů, o úloze vzdělávání při výchově k demokratickému občanství a při vytváření sociálně soudržné společnosti. Zasedání se vyznačovalo otevřeným charakterem diskuse, k čemuž významně přispěla zkušenost členských zemí z mezinárodního výzkumu PISA. Kromě členských zemí OECD byli přítomni zástupci zemí, které mají ve Výboru OECD pro vzdělávání pozorovatelský status – tj. Slovinska, Chile, Izraele, dále zástupci UNESCO a Rady Evropy. V závěrečném shrnutí předsedy ministři vyzvali OECD k podpoře a rozvoji této agendy a naznačili i konkrétní směry: PISA; migrace, nábor, mobilita a profesní rozvoj učitelů; sociální kapitál a soudržnost; výchova k demokratickému občanství.

*** Zasedání Výboru pro politiku životního prostředí na ministerské úrovni**

- Cílem zasedání, které se konalo 20.-21. dubna 2004, bylo zhodnocení pokroku implementace Environmentální strategie pro první dekádu 21. století. Zasedání se zúčastnilo 21 ministrů (náměstků) z členských zemí OECD a 2 ministři a jeden NM z nečlenských zemí. Delegaci ČR vedl poradce ministra ŽP a ředitel odboru strategií MŽP, J. Hlaváček. NM životního prostředí Číny požádal OECD o zpracování hodnocení politiky ŽP (EPR) Číny v roce 2005, což představuje významný krok ve spolupráci mezi OECD a Čínou. Poprvé v historii OECD byli představitelé stakeholderů (zástupci průmyslu, odborů a nevládních organizací) přizváni na celé zasedání ministrů. Ministři se shodli na tom, že při zachování dosavadního postupu by nedostáli svým závazkům a že je třeba nastartovat náročnější koncepcí, zejména v oblastech klimatické změny, ztráty biodiversity a oddělení environmentálních tlaků od ekonomického růstu. Podpořili také potřebu analyzovat situace (finanční dopady), jestliže společnost nebude reagovat na klíčové environmentální problémy, zejména v oblasti klimatické změny. Diskuse se zároveň zabývala přispěním OECD k rozvojovým agendám (Implementační plán z Johannesburgu, Rozvojová agenda z Doha a Konsensus z Monterrey). Ministři vyjádřili potřebu užší spolupráce s dalšími sektory, zejména

s ministry odpovědnými za rozvoj, a pověřili OECD zvážit možnost uspořádat v roce 2006 společné zasedání ministrů životního prostředí a rozvoje. Nejdůležitějšími výstupy jednání ministrů byla tři doporučení (viz kapitola 3): Používání ekonomických nástrojů v podpoře a ochraně udržitelného využívání biodiversity; Materiálové toky a produktivita zdrojů; Hodnocení a rozhodování v integrované dopravě a environmentální politice a Prohlášení ministrů k budoucí práci OECD na udržitelném rozvoji.

* **Ministerská konference o malých a středních podnicích**

- Ve dnech 3.-5.června 2004 se v Istanbulu uskutečnila druhá **Ministerská konference OECD o malých a středních podnicích (MSP)**. Byla součástí tzv. bolognského procesu, zahájeného Mezinárodní ministerskou konferencí OECD o malých a středních podnicích v červnu 2000 v italské Bologni. Tématem konference, kterou společně uspořádaly OECD a Ministerstvo průmyslu a obchodu Turecké republiky, byla podpora podnikání a inovačně zaměřených malých a středních podniků v globální ekonomice. Hlavním cílem konference bylo všestranně projednat problematiku podnikání a konkurenceschopnosti MSP v globální ekonomice a posoudit dopad aktuálního celosvětového ekonomického vývoje na MSP čtyři roky po bolognské konferenci.

- Českou delegaci vedl náměstek ministra obchodu a průmyslu M.Somol, členy delegace byli kromě MPO i zástupci MZV, MMR, CzechInvestu, CzechTradu, ČNB a České spořitelny.

* **Zvláštní zasedání Výkonného výboru (ECSS)**

- **Jarní zasedání** se uskutečnilo 29.-30. března 2004 pod předsednictvím A.Wayne, náměstka státního tajemníka USA. Delegaci ČR vedl vrchní ředitel sekce ekonomických vztahů MZV T.Husák. V programu zasedání byl věnován velký prostor otázkám reformy OECD - změně rozhodovacího procesu, rozšíření OECD a spolupráci s nečleny (outreach). Většina členských zemí podpořila zavedení hlasování kvalifikovanou většinou v případě, že nelze dosáhnout konsensu u určitého počtu otázek, některé země to však nadále chápaly jako nepříznivý ústup od konsensuálního rozhodování.

- V otázce rozšíření se hovořilo o připravované zprávě na MCM zahrnující zejména nová kritéria. Mnohé země podpořily udržení vysoké úrovně organizace a význam kritérií „mutual benefit“ a „like-mindedness“, zdůrazňovaly význam rozšíření pro budoucnost OECD a její postavení ve světě. Diskuse se týkala rovněž spolupráce s nečleny, která je důležitou součástí práce OECD.

- Vedle přípravy MCM byla projednávána i situace světové ekonomiky, stav multilaterálních obchodních jednání a informace o přípravě summitu G8 s důrazem na pomoc Africe. V diskusi o ekonomické situaci v členských zemích se zmínil generální tajemník o otázce „outsourcing“. Pozornost byla věnována i nepříznivému výsledku multilaterálních obchodních jednání v Cancúnu. Bylo řečeno, že obchod sám o sobě nemůže vyřešit problémy rozvojových zemí a jeho potenciální přínos je úzce spjat s dalšími faktory, jako dostupnost finančních zdrojů a existující stupeň rozvoje místní infrastruktury. Klíčové jsou otázky zvláštního zacházení, zemědělství a přístupu na trhy. V těchto oblastech je nezbytné dosáhnout pokroku, což však vyžaduje značné politické odhodlání zúčastněných zemí.

- **Podzimní zasedání** se uskutečnilo 7.-8. prosince 2004 a předsedal mu znovu A.Wayne z USA. Delegaci ČR vedl vrchní ředitel sekce ekonomických vztahů MZV T.Husák.

- Jednání ECSS se zabývalo otázkami strategických priorit OECD na základě materiálu generálního tajemníka. Podpořilo snahu po rozvoji aktivit, které budou významné pro členské země a jejich reformní úsilí. Předmětem diskuse byla opět otázka rozšíření OECD. Podána byla rovněž informace o ekonomickém výhledu zemí OECD, která zmínila ekonomický růst a očekávané oživení v budoucím období. Po zasedání ECSS se uskutečnil první globální dialog věnovaný otázkám vztahu energetických trhů a ekonomické situace.

* **Návštěvy v ČR a významné návštěvy v OECD**

- **Návštěva zástupce generálního tajemníka R.Hecklingera v ČR** souvisela s jeho účastí na Evropském bankovním a finančním fóru, které se konalo 23.-24. března 2004 v Praze. Během návštěvy se setkal rovněž s náměstkem ministra zahraničních věcí, ministrem průmyslu a obchodu, s nimiž hovořil o otázkách spolupráce ČR s OECD. Setkal se rovněž se zástupci Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR a zúčastnil se Konference národního výboru obchodního fóra Frankofonie.

- **Návštěva zástupce generálního tajemníka OECD H.Schlögl v ČR** se uskutečnila ve dnech 26.-29.října 2004. Na programu bylo setkání s ministrem průmyslu a obchodu M.Urbánem na téma ocelářství, které vzhledem k aktivní účasti ČR na multilaterálních rozhovorech iniciovaných OECD nadále zůstává předmětem zvýšeného zájmu ústředí. Diskuse na půdě MMR za účasti ministra pro místní rozvoj J.Paroubka byla zaměřena na problematiku místního rozvoje, a to s důrazem na nadcházející mandát Programu LEED pro období let 2006-2010 včetně využití potenciálu nově založeného Regionálního centra OECD se sídlem v Trentu. Diskuse na půdě VŠE se soustředila na roli akademické obce při tvorbě podnikatelského prostředí, roli univerzit a vzdělávacího systému obecně při formování a utváření zdravého podnikatelského klimatu a kultury, jakož i vlivu školství a vzdělávání na inovativní regionální politiku a partnerství.

- Ve dnech 18.-20.dubna 2004 se **hlavní ekonom OECD J.-Ph.Cotise** setkal v Praze s ministrem financí B. Sobotkou a vedením České národní banky včetně guvernéra Z.Tůmy. Za účasti J.-Ph. Cotise proběhla na ministerstvu financí expertní diskuse k penzijní reformě a v ČNB workshop o připravenosti ČR na přijetí eura. Hlavní ekonom OECD poskytl rozhovor několika ekonomicky zaměřeným periodikům, což přispělo ke zvýšení povědomí o názorech a doporučeních OECD pro českou ekonomiku.

- OECD navštívila v r. 2004 presidentka **Finska** a předsedové vlád **Maďarska** a **Turecka**, kteří se setkali s Radou a informovali ji o svých názorech na otázky mezinárodního i vnitřního vývoje zejména ve svých zemích, ale i o tom, na co by se měla zaměřit OECD v budoucnu.

3. Nové nástroje přijaté Radou OECD

- Rada OECD na přelomu roku 2003 a 2004 přijala **Doporučení o rozvoji broadbandu**. "Broadband" znamená vysokorychlostní připojení na internet bez omezení (za paušální poplatek). Panuje přesvědčení, že takováto technologie může být významným stimulem pro ekonomický růst a rozvoj společnosti založené na znalostech. Rozšíření broadbandu v zemích OECD je velmi nerovnoměrné, na čele je Korejská republika a skandinávské země, zatímco ČR spolu s ostatními středoevropskými zeměmi a Řeckem dosud patří k zemím s nejnižším

podílem. Proto se Výbor pro informační a počítačovou politiku (ICCP) rozhodl vydat prohlášení, které by vyzvalo k rozvoji broadbandu. Úlohou vlád je zajistit technologicky neutrální konkurenci, stimulovat užití (zejména poptávku ve veřejném sektoru), zajistit bezpečnost a soukromí informačních sítí a podporovat počítačovou gramotnost a informovanost. Přijetím tohoto rozhodnutí OECD zvýraznila zájem členských zemí na urychleném rozvoji broadband technologií, které považuje za klíčové pro další rozvoj ICT i řady dalších odvětví ekonomiky.

Český text je na http://www.micr.cz/images/dokumenty/CZOECD_Broadband.htm.

- **Ministerská deklarace o přístupu k datům z veřejně podporovaného výzkumu** (přijata na zasedání ministrů OECD pro vědu v lednu 2004). Mezinárodně otevřený přístup k digitálním datům je klíčovým faktorem dalšího rozvoje vědy. Principy a směrnice OECD významně přispívají ke koordinaci dosud roztržitých národních postupů. Hlavním důvodem navržení deklarace jsou výhody mnohonásobného užití výzkumných dat univerzitami a průmyslem po celém světě, neboť přístup k datům zvýší efektivitu výzkumu a zabrání duplikacím. Režim přístupu k datům by měl být založen na vládní odpovědnosti za legislativu, rozpočet a mezinárodní vztahy. Deklarace také navrhuje sadu obecných principů, které mohou být užity při utváření režimů přístupu k datům (otevřenost, průhlednost, zákonnost, formální odpovědnost, profesionálnost, intelektuální vlastnictví, interoperabilita, kvalita, autenticita, integrita, bezpečnost, efektivita).

- **Ministerská deklarace o výzkumu a vývoji pro trvale udržitelný rozvoj** (přijata na zasedání ministrů OECD pro vědu v lednu 2004). Dokument se zaměřuje na tři oblasti, ve kterých panuje zvláštní potřeba mezinárodní koordinace: 1) vybudování globální sítě center biologických zdrojů (Centra biologických zdrojů musí splňovat standardy kvality a odbornosti požadované mezinárodní komunitou a je požadováno jejich adekvátní financování, aby se docílilo požadované kvality a trvání); 2) průmyslová biotechnologie a udržitelný rozvoj (je zapotřebí učinit maximum pro odstranění překážek rozvoji technologií s biologickým základem a usnadnění přechodu k "ekonomice zelených technologií"); 3) biotechnologie, inovace a zdraví (OECD by mělo dokončit svoji práci na hodnocení mezinárodních opatření pro zajištění kvality genetických testů a dobré praxe v managementu a řízení genetických databází s cílem snadného získání licencí pro biotechnologické patenty umožňující použití a šíření inovací v biotechnologiích do roku 2006).

- **Deklarace o podpoře inovativních a mezinárodně konkurenceschopných malých a středních podniků.** Tato deklarace obsahuje vedle preambule čtyři operativní části, v nichž je uveden výčet hlavních aktivit, které by měly stát zúčastněné na istanbulske konferenci společně s OECD podniknout v příštích letech na podporu zvýšení konkurenceschopnosti malých a středních podniků a posílení jejich postavení ve světové ekonomice. Mezi nejdůležitější patří následující opatření:

- vhodnou politikou přispívat k vytváření příznivého prostředí pro podnikání
- vypracovat programy vládní podpory malého a středního podnikání
- napomáhat mobilizaci lidských zdrojů s cílem podpory podnikání
- odstraňovat překážky přístupu malých a středních podniků
- zlepšit přístup malých a středních podniků k financování jejich potřeb

Istanbulska konference není závazným mezinárodně právním dokumentem. Jejím přijetím na sebe zúčastněné státy vzaly politický závazek postupovat v příštích letech v souladu s doporučeními pro oblast malého a středního podnikání obsaženými v deklaraci.

- **Používání ekonomických nástrojů v podpoře a ochraně udržitelného využívání biodiversity.** Doporučení vychází z iniciativy ministrů ŽP v roce 2001, zohledňuje i Mezinárodní úmluvu o biologické rozmanitosti.

- **Materiálové toky a produktivita zdrojů.** Doporučení ke zlepšení hlavně informací, které by umožnily poznat ekonomické souvislosti a vyvinout společnou metodologii a měření, bylo iniciováno seminářem OECD v r. 2000 a dále podpořeno výstupy z jednání ministrů ŽP G8 (Paříž, duben 2003) a šéfů vlád G8 (Evian, červen 2003).

- **Hodnocení a rozhodování v integrované dopravě a environmentální politice.** Text doporučení je adaptací Směrnice ECMT na členské země OECD a jeho záměrem je zjednodušit monitoring a implementaci společných snah v oblasti dopravy a ŽP.

- **Nakládání s odpady způsobem šetrným k ŽP.** Cílem doporučení, jehož text se pracně domlouval 4 roky, je podporovat udržitelné využívání zdrojů, rozumné odpadové hospodářství a ochranu lidského zdraví a ŽP.

- **Doporučení k postupům ve vypořádání pojistných událostí** reaguje na význam jaký pojištění nabývá v životě lidí ve vyspělých zemích, kde určitý druh pojištění má téměř každý občan. Pojišťovny by měly podle OECD poskytnout svým zákazníkům všechny nezbytné informace a pomoc pro podání pojistné události, informovat je o předpokládané době vyřízení a snažit se uzavřít danou kauzu rychle, spravedlivě a transparentně. Pokud dojde ke stížnosti na postup pojišťovny, měla by být opět vyřízena včas a v součinnosti se stěžovatelem. Na druhé straně by měly pojišťovny vzájemně spolupracovat při potírání podvodných pojistných událostí (společné statistické databáze) a jejich pracovníci by měli být školeni k rozeznání podvodů při kontaktu s klientem.

- **Doporučení k hlavním principům regulace zaměstnaneckých penzijních fondů** má za cíl do budoucna předejít situacím, kdy by tyto fondy nebyly schopny dostát svým závazkům na vyplácení penzí svým přispěvatelům. Nestabilní akciové trhy, bankrot firmy provozující zaměstnanecký fond či nerealistické nastavení pojistných plánů v sobě toto riziko potenciálně nese. Členské země OECD by měly v rámci regulace tohoto sektoru dbát na: podmínky pro efektivní regulaci a dohled, oddělení penzijních fondů od mateřských firem, správné nastavení pojistných plánů, profesionální správu aktiv, práva účastníků penzijního fondu na adekvátní vyplácené důchody a akceschopný dohled nad těmito fondy. Toto doporučení není prozatím implementováno, neboť v ČR není zaveden systém zaměstnaneckých penzijních fondů.

- **Doporučení o ustavení seznamu kritérií definujících terorismus pro účely kompenzací** je jedním z příkladů rychlé reakce OECD na aktuální globální dění. Do 11. září 2001 nebyla tato problematika žádným specifickým způsobem řešena v pojistných smlouvách. Teroristický útok na WTC v New Yorku změnil význam této oblasti pojištění. „Seznam OECD“ pomáhá definovat teroristický útok z pohledu pojištění a určuje kritéria pro poskytnutí pojistného nebo jiného plnění.

- **Deváté doporučení FATF proti financování terorismu** je zaměřené na prevenci využívání přeshraničních pohybů hotovosti a instrumentů na doručitele (cash courriers) k financování terorismu.

- **Revize Zásad OECD pro správu a řízení společností** (přijata Radou na jaře 2004 a podpořená účastníky ministerského zasedání OECD) obsahuje posílení práv akcionářů v

oblasti klíčových vlastnických funkcí (doplněno např. právo akcionářů odvolávat členy dozorčí rady; doplněny požadavky na zveřejňování informací institucionálními investory). Dále zavádějí princip volného a nepostihovaného oznamování podezření z nekalých praktik zainteresovanými osobami dozorčí radě. Nově požadují účinný rámec pro vypořádání úpadků a vynucení práv věřitelů a rozšiřuje se právo zainteresovaných osob na informace. V neposlední řadě rozšiřují informační povinnosti i na odměňování, výběr, kvalifikaci, nezávislost atd. členů představenstva a dozorčí rady; na transakce se spřízněnými osobami; upřesňují požadavky na externí auditory či na poskytování analýz a investičního poradenství.

4. Hlavní oblasti práce OECD s důrazem na aktivity spojené s ČR

*** Ekonomická politika**

- Diskusím v rámci **Výboru pro ekonomickou politiku (EPC)** dominovalo v roce 2004 několik aktuálních témat jako např. vliv ropného šoku na oživení světové ekonomiky, riziko mezinárodní ekonomické nerovnováhy představované deficitem běžného účtu platební bilance USA a vliv trhu nemovitostí na účinnost měnové politiky. Na podzimním jednání byly přestaveny první výsledky analytického projektu, který je zaměřen na hodnocení strukturálních reforem OECD. Diskuse se v této souvislosti věnovala jak trhu práce, tak trhu produktů. Sekretariát plánuje do budoucna využít výsledků této práce k publikaci nové edice pravidelných publikací zaměřených na strukturální reformy zemí OECD, která bude obsahovat i stručné hodnocení ČR (vedle „Economic Outlook“ by měl být publikován i „Economic Policy Reforms: Going for Growth“).

- Během roku 2004 **Výbor pro ekonomické přehledy (EDRC)** projednal celkem 20 ekonomických zpráv připravených sekretariátem OECD (viz také projednání českého ekonomického přehledu či spolupráce s nečleny). Hospodářská politika členských zemí OECD i vybraných nečlenů tak nadále zůstává pod drobnohledem OECD. Kromě tradičních makroekonomických a strukturálních témat byl nově kladen důraz na problematiku hospodářské soutěže, migrace, inovací, fiskálního federalismu a zdravotnictví. Pomocí tiskových konferencí v členských zemích OECD a rozšířené internetové prezentace se sekretariát OECD snažil přiblížit „OECD Economic Survey“ širší odborné veřejnosti.

*** Ekonomický přehled ČR**

- Dne 11. října 2004 byl v EDRC projednán **ekonomický přehled ČR** za účasti delegace, kterou vedl náměstek MF T.Prouza. Dále se zúčastnil ekonomický poradce premiéra J.Mládek a zástupci MF, MPO, MPSV, MI, MSpr, MZV a ČNB. Hlavní doporučení ekonomického přehledu se týkala fiskální konsolidace včetně reforem důchodového systému a zdravotnictví, plnění kritérií pro vstup do eurozóny, vytvoření příznivějších podmínek pro podnikání a zlepšení fungování trhu práce. Speciální kapitoly byly věnovány problematice migrace a hodnocení ČR z hlediska udržitelného rozvoje. V listopadu 2004 proběhla v Praze tisková konference ke zveřejnění českého ekonomického přehledu za účasti náměstka MF T.Prouzy a zástupce sekretariátu OECD. Tisková konference na MF byla užitečným příspěvkem do odborné debaty o směřování domácí hospodářské politiky a přiblížila analýzu české ekonomiky z dílny OECD české veřejnosti.

* Otázky finanční, fiskální a činnost podniků

- OECD se aktivně zapojila do úsilí o zvýšení důvěry veřejnosti ve správu podniků a ve fungování finančních trhů, která byla silně narušena předchozími skandály velkých podniků. Na začátku roku 2004 **Řídící skupina pro správu podniků** dokončila svou práci na Revidovaných principech OECD pro správu podniků. OECD tak zůstává tvůrcem globálních standardů v této oblasti, v ČR se do propagace principů aktivně zapojila Komise pro cenné papíry.

- Velmi aktivní byla OECD v roce 2004 v oblasti pojišťovnictví, kde reagovala na aktuální globální události. Doznívání „bubliny“ na akciových trzích a problémy v oblasti správy společností se promítly do stability některých zaměstnaneckých penzijních fondů a jejich schopnosti dostát budoucím závazkům (více viz Doporučení k hlavním principům regulace zaměstnaneckých penzijních fondů). Z iniciativy OECD byla v červnu 2004 v Paříži založena **Mezinárodní organizace penzijních dozorů**, jejímž řádným členem se stala i ČR. I obnovený mandát **Pojišťovacího výboru**, o kterém bylo rozhodnuto na konci roku 2004, klade silný důraz na oblast základních principů pro správné fungování soukromých penzijních systémů.

- Události z 11. září 2001 v USA a pokračující hrozba **mezinárodního terorismu**, ale také zvýšený výskyt **přírodních katastrof**, dopadají silně na oblast pojišťovnictví. Na okraj listopadového Pojišťovacího výboru byla v OECD uspořádána mezinárodní konference o rizicích katastrof a pojištění. OECD proto během roku 2004 pracovala na základních parametrech k definování terorismu pro potřebu pojistného plnění (více viz Doporučení o ustavení seznamu kritérií definujících terorismus pro účely kompenzací).

- V lednu 2004 schválila Rada návrh institucionálního a finančního uspořádání **Pracovní skupiny OECD proti podplácení** a tím dala zelenou jejímu dalšímu budoucímu rozšíření. Během roku pokračovaly examinační plnění závazků signatářů Úmluvy OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích (v roce 2005 by měla touto procedurou projít i ČR).

- **Výbor pro fiskální záležitosti** se v roce 2004 věnoval problematice řešení přeshraničních daňových sporů, zdaňování zaměstnaneckých opcí, optimálního řízení daňové správy, atd. V červnu 2004 se konalo v Berlíně Globální daňové fórum OECD, které bylo zaměřeno na transparentnost daňových režimů a výměnu informací.

- V květnu 2004 potvrdilo ministerské zasedání změny v organizační struktuře výborů OECD, v investiční oblasti tak byly spojeny dva doposud samostatné výbory - Výbor pro investice a nadnárodní podniky (CIME) a Výbor pro kapitálové pohyby (CMIT). Nově vzniklý Výbor pro investice poprvé zasedal v září. Mezi jeho priority bude patřit téma mezinárodních investičních smluv, práce národních kontaktních míst, spolupráce s nečleny OECD při budování investičních standardů, atd.

- **Výbor pro finanční trhy** se věnoval diskusi politik na podporu soutěživosti mezi finančními institucemi, stavu bankovního dozoru v Číně a projektu k finančnímu vzdělávání investorů.

* **Hospodářská soutěž**

- Na zasedáních **Výboru pro hospodářskou soutěž** byla i v roce 2004 ČR reprezentována předsedou Úřadu na ochranu hospodářské soutěže J. Bednářem, což potvrzuje význam, který ČR této práci přikládá. Výbor se dlouhodobě věnuje tématu boje proti kartelům, v roce 2004 se dále soustředil na problematiku regulace tržních aktivit veřejného sektoru, interakci ochrany průmyslového vlastnictví a hospodářské soutěže, atd.

- Výbor v roce 2004 projednal přehled soutěžní politiky Mexika. Intenzivně se věnoval diskusi o regulatorní reformě v Japonsku. Souhrnně za celé OECD se zabýval zkušenostmi s regulatorní reformou z pohledu institucí zabývajících se ochranou hospodářské soutěže. Na červnovém zasedání výboru byla prezentována výroční zpráva českého regulátora (ÚOHS).

- V únoru 2004 proběhlo **Globální fórum**, kterým se výbor snaží otevřít diskusi o různých aspektech hospodářské soutěže i pro nečlenské země OECD. Výbor pro hospodářskou soutěž pokračuje ve spolupráci s dalšími orgány OECD zaměřenými na ochranu spotřebitele a obchod.

* **Obchod**

- Klíčovým tématem bylo i v roce 2004 sledování a naplňování **rozvojové agendy z Doha** (DDA) a její vazba na další navazující mnohostranné rozhovory, především na půdě WTO. Na jedné straně byl pozitivně vnímán zejména tzv. „July Package“ s důrazem na zemědělství a další zlepšování přístupu k trhům pro průmyslové výrobky a služby. Na druhé straně však ani tyto dílčí výsledky v multilaterálních jednáních nezvrátily obecnou domněnku, že současný stav prací za období roku 2004 neodpovídá původním časovým představám a připravovaný rámec pro ministerské zasedání WTO v Hongkongu v prosinci 2005 se zdá být v celé řadě jeho položek věcně ohrožen.

- V průběhu roku 2004 se ještě zvýraznila potřeba intenzivnějšího zapojení OECD do tohoto procesu, a to zejména cestou důsledné politické osvěty formou kvalifikovaných analýz kvantifikujících přínosy z multilaterality obchodních vztahů. Závěry z dílčích jednání Obchodního výboru v průběhu roku 2004 rovněž podtrhly nutnost důslednějšího teritoriálního směřování jednotlivých projektů. Zvláště citlivý důraz by měl být kladen na ty země, ve kterých jasná a přehledná ekonomická kvantifikace výhod vyplývajících z mnohostranně pojatých obchodních vztahů, není k dispozici. Její vypracování může být přitom v celé řadě oblastí (centrální africké země apod.) jedinou reálně dosažitelnou cestou politického přesvědčování místních struktur na všech zainteresovaných úrovních. Tento úkol na sebe vzala OECD zejména s přihlédnutím ke skutečnosti, že její analytický potenciál tomu více vyhovuje než možnosti WTO.

- Ve druhé polovině roku proběhlo i **společné zasedání Obchodního výboru a Výboru pro rozvojovou pomoc**, kterého se kromě delegátů obou výborů zúčastnili i pozorovatelské mezinárodní organizace (WB, IMF, WTO, EFTA a UNDP). Tématem zasedání bylo zvážení návrhu na konání společného zasedání ministrů pro obchod a rozvoj, který však nezískal výraznou podporu. Jako hlavní důvody byly označeny nejasně definované cíle a očekávané výsledky.

* Zemědělství a rybnářství

- Práce **Zemědělského výboru** byly zaměřeny na zemědělskou politickou reformu, zemědělství a obchod a zemědělskou udržitelnost. V rámci různých akcí OECD (Globální Fórum, semináře) byly v roce 2004 představeny i jeho příspěvky ke 4 horizontálním projektům OECD - rozvojová agenda z Doha, obchod a strukturální vyrovnání, politická soudržnost a udržitelný rozvoj.

- Ve vztahu k ČR (ve smyslu dodání potřebných dat a následné kontroly jejich správnosti a analytického vyhodnocení) jsou důležité zejména práce na **Přehledu a analýze exportní soutěže**, který je vnímán jako kontroverzní, ale důležitý příspěvek k tématu hospodářské soutěže v OECD a procesu Doha agendy, dále **Seznam opatření přijatých v zemědělství ke zlepšení ŽP** a **Environmentální indikátory v zemědělství**.

- Klíčovými tématy práce **Rybářského výboru** v roce 2004 byly liberalizace rybního trhu, zahraniční investice a obchod v rybnářských službách. V souvislosti s liberalizací se zkoumá především široká problematika dotací - dotace a udržitelný rozvoj, sociální dopady dotací, dotace a akvakultura. Na podzimním zasedání Výboru představil sekretariát návrh na seminář týkající se politické soudržnosti v rybnářství za účasti dalších útvarů OECD z oblasti rozvojové spolupráce - DCD a DAC. Seminář, který podporuje též Světová banka, by se měl konat v roce 2006. Návrh na zrušení financování aktivit Rybnářského výboru z hlavní části rozpočtu nebyl schválen.

*Ocel

- V roce 2004 se činnost **Výboru pro ocel** soustředila výhradně na zpracování statistických hlášení členských zemí o výrobě, spotřebě, obchodu a investicích v členských zemích OECD. Veškerá pozornost se soustředila na jednání o návrhu mezinárodní „Dohody o omezení či eliminaci subvencí deformujících trh s ocelí“. Přes značné úsilí se nepodařilo dosáhnout konsensu v některých hlavních člancích Dohody. Jednání byla v červnu 2004 přerušena. Současně bylo předběžně dohodnuto, že budou obnovena v průběhu roku 2005.

- V důsledku zásadního obratu na trhu s ocelí se snížil zájem o **pokračování jednání o Dohodě**, kdy především prudkým zvýšením spotřeby oceli v Číně došlo k nebývalému nárůstu cen. Dovoz oceli do Číny se v roce 2003 ve srovnání s rokem 2002 zvýšil o 48% a dosáhl 43 mil. tun při celkovém světovém obchodu 247 mil. tun. Trh oceli je známý svým cyklickým vývojem, kdy po rychlém růstu může následovat i rychlý pád. Již nyní vznikají problémy v dodávkách surovin (ruda, šrot, koks). V případě snížení spotřeby v Číně, by se uvolnily kapacity pro vývoz na další trhy.

- Problematika trhu oceli a cíle konference se staly jedním z hlavních témat jednání ministra M.Urbana s náměstkem generálního tajemníka OECD H.Schlöglem 27.října 2004 na MPO. V současné době pokračuje H.Schlögl v bilaterálních jednáních s klíčovými účastníky Dohody a o výsledcích by měl informovat Zasedání na vysoké úrovni k problematice oceli v létě roku 2005. V zájmu udržení kontinuity a informovanosti bylo rozhodnuto uspořádat v lednu 2005 **Konferenci k problematice oceli**, na kterou byli pozváni všichni účastníci jednání o Dohodě.

* Informační a komunikační technologie

- V návaznosti na prodloužení mandátu **Výboru pro informační technologie (ICCP)** do roku 2008 proběhla debata o případné úpravě struktury výboru a jemu podřízených pracovních skupin. K žádným velkým změnám nedošlo, pouze byla vytvořena dvouletá **Task Force na boj proti SPAM** (nevyžádaná obchodní sdělení), čímž se zvýraznil význam tohoto naléhavého problému, který vyžaduje mezinárodní řešení. Mnohé země včetně ČR zavedly specifickou legislativu, k účinnému boji proti SPAM je však třeba kombinace legislativních, technologických, regulačních i vzdělávacích přístupů (OECD za tímto účelem připravuje tzv. "Anti-spam toolkit"). ČR patří k zemím, které projekt OECD proti SPAM aktivně podporují, a to jak finančním příspěvkem, tak zapojením národních expertů. Zvláštní důraz kladla ČR na rozšíření spolupráce v boji proti SPAM i na další země mimo OECD, zejména nové a přidružené země EU (Pobaltí, Balkán).

- Kromě boje proti SPAM a bezpečnosti obecně (implementace Směrnice OECD o "kultuře bezpečnosti" z roku 2002) patří k dalším pilířům práce ICCP problematika komunikačních sítí, a to jak z hlediska infrastruktury (viz Doporučení OECD pro rozvoj broadbandu), tak z hlediska digitálního obsahu (např. rozvoj e-government a dalších služeb on-line). Ve svém aktuálním vydání pravidelné publikace "**Information Technology Outlook**" OECD konstatuje, že po jistém propadu na přelomu století se ICT opět stávají jedním z hlavních tahounů ekonomického růstu, přičemž novým trendem je nástup informačních technologií v zemích mimo OECD (např. v Číně a Indii). Mezi různými zeměmi stále existují podstatné rozdíly, nicméně dřívější mezera v přístupu k ICT je spíše nahrazována mezerou v užití ICT, proto hraje stále větší roli úroveň lidských zdrojů a "internetová vzdělanost".

* Spotřebitelská politika

- **Spotřebitelský výbor** jednal v roce 2004 dvakrát především o mezinárodní spolupráci při prosazování „Doporučení OECD o zásadách ochrany spotřebitelů před podvodnými a klamavými přeshraničními obchodními praktikami“. Svoji práci nadále prohlubuje v oblasti ochrany spotřebitelů v elektronickém obchodu, kde byla společně s Výborem pro informační a komunikační politiku vytvořena Task Force na boj proti SPAM (činnost byla částečně hrazena z českého dobrovolného příspěvku). V závěru roku Rada prodloužila mandát výboru na dalších 5 let.

* Vzdělávání

- Rok 2004 byl významný zveřejněním výsledků druhé fáze mezinárodního **výzkumu PISA 2003** (Programme for International Student Assessment). Výzkum PISA probíhá ve tříletých cyklech a jeho záměrem je zjišťování úrovně čtenářské, matematické a přírodovědné gramotnosti patnáctiletých žáků. Důraz klade na aplikaci školních vědomostí. Druhé fáze (PISA 2003) se zúčastnilo nejen všech 30 zemí OECD, ale i řada nečlenských zemí, celkem 250 000 žáků ze 41 země. V České republice se výzkumu zúčastnilo 9 919 žáků z 260 škol nejrůznějších typů. ČR opět patřila k zemím s dobrými výsledky, zejména v poměru k poměrně nízkým výdajům, které do vzdělávacího systému plynou. Prioritní agendou OECD je kvalita výuky a s tím související kvalita učitelů. Je rozpracována řada studií, které by měly přispět k tomu, aby učitelská základna byla širší a kvalitnější, aby se učitelé během své kariéry mohli rozvíjet a posílil se jejich efektivní vliv na řízení škol. Také postupná

internacionalizace vyššího vzdělání, neustálý růst počtu studentů, kteří studují v zahraničí či v síti zahraničních škol doma, staví před vlády a příslušné vzdělávací instituce řadu otázek. Sběr a vyhodnocování příslušných dat patří proto k prioritám v rámci projektu indikátorů INES.

* **Zaměstnanost, práce a sociální věci, zdravotnictví**

- Klíčovým tématem roku 2004 bylo přehodnocení **Strategie zaměstnanosti** na základě mandátu ministerského zasedání z r. 2003, na kterém spolupracují direktoráty ELSA a ECO a dále mezinárodní migrace. Z pohledu ČR je důležité pokračování tématického průzkumu perspektiv starších osob na trhu práce, v jehož rámci bylo do konce roku 2004 zpracováno 12 národních zpráv, včetně ČR. Národní zprávu ČR vydalo MPSV v češtině pod názvem **Stárnutí a politika zaměstnanosti**.

- Publikace **Trendy v mezinárodní migraci**, popisující situaci roku 2003, konstatovala, že ani zpomalení ekonomického růstu některých zemí OECD neovlivnilo pokračující trend narůstající mezinárodní migrace, který započal v polovině 90.let. V rámci OECD jsou tak výjimkou (s nízkým nárůstem) pouze Korea, Japonsko a některé severské země. V případě České republiky zatím není dostatečně dlouhá a srovnatelná statistická řada. Nicméně se zdá, že po strmém nárůstu v roce 2001 (dvojnásobek oproti roku 2000), se počet žadatelů o azyl stabilizoval.

- Dne 10.listopadu 2004 vytvořila Rada OECD **Skupinu pro Zdraví**, která bude pokračovat v práci Ad Hoc skupiny, jejíž mandát zanikl s ukončením horizontálního projektu na jaře 2004. Toto rozhodnutí bylo učiněno na základě doporučení ministrů zdravotnictví a široké podpory, včetně finanční, členských zemí.

* **Životní prostředí a udržitelný rozvoj**

- Přes zdařilé uspořádání ministerského zasedání, se **Výbor pro politiku ŽP (EPOC)** potýkal s definicí svých priorit. Pozitivní je, že Rada OECD schválila obnovení mandátu EPOC do června 2009. Na svém podzimním zasedání pak EPOC schválil obnovení mandátů (do 31. prosince 2009) svých 4 pracovních skupin - pro národní politiku ŽP, pro globální a strukturální politiku, pro hodnocení politiky ŽP a pro chemické látky, pesticidy a biotechnologie. V souladu s diskusí na zasedání ministrů ŽP odsouhlasili delegáti EPOC i DAC, v závěru roku 2004, zintenzivnění spolupráce v nadcházejícím rozpočtovém období 2005-06. K nejvýznamnějším pracím roku 2004, kromě již uvedených doporučení schválených radou OECD, patřily přehledy stavu ŽP Kanady, Španělska (na kterém se podíleli experti z ČR) a Švédska a analýzy vztahu environmentálních opatření a distribučních efektů. Významná je spolupráce na materiálech společných pracovních skupin - se zemědělstvím, obchodem, dopravou, zdravím a na agendě udržitelného rozvoje.

- V roce 2004 se dostala ČR opět na řadu s hodnocením politiky životního prostředí (předchozí proběhlo v r. 1998). V říjnu provedl hostitelský tým expertů průzkum v ČR, poprvé na základě nově navrženého dotazníku OECD. Hodnocení v rámci zasedání PS proběhne v květnu 2005.

- Na jaře roku 2004 skončil, spolu s ukončením tříletého **horizontálního projektu udržitelného rozvoje**, mandát příslušné Ad hoc skupiny. Ministři ŽP přijali její doporučení týkající se budoucí práce, zastřešení Výročním zasedáním expertů udržitelného rozvoje (AMSDE) a vnitřní koordinace se sekretariátem OECD. První výroční zasedání se konalo na

přelomu září a října a za svůj úkol stanovilo hlavně podporovat a kontrolovat relevantní práce v celé organizaci, směřovat je k zásadním, horizontálním tématům a podporovat i meziministerskou koordinaci členských zemí.

* **Řízení veřejné správy, regulační reforma**

- V průběhu roku 2004 Rada OECD prodloužila mandát **Výboru pro veřejnou správu (PGC)** do roku 2009. Pestrá činnost PCG se orientuje na řadu oblastí, z nichž nejdůležitější z pohledu ČR jsou regulační reforma, tvorba a správa rozpočtu, e-government, integrita veřejné správy a řízení lidských zdrojů. Průřezovým tématem práce PCG je modernizace veřejné správy, která by měla vyústit ve shrnující studii publikovanou v roce 2005. Na konci roku 2005 by se také mohlo uskutečnit neformální zasedání ministrů zodpovědných za veřejnou správu.

- OECD v oblasti veřejné správy a regulační reformy úzce spolupracuje s řadou nečlenských zemí (zvláštní programy existují pro Rusko a Čínu, dále regionální spolupráce s jihovýchodní Evropou, Latinskou Amerikou, a nově také s NEPAD a zeměmi severní Afriky a Blízkého východu - MENA). ČR aktivně podporuje zejména spolupráci s Ruskem (v průběhu roku 2004 byly v jednotlivých výborech projednány tematické kapitoly přehledu regulační reformy Ruska) a se zeměmi jihovýchodní Evropy (v rámci iniciativy SPAI).

- Pravidelné neformální **setkání šéfů "center vlád" (CoG)** se v říjnu 2004 uskutečnilo v Istanbulu, za ČR se účastnil M.Turek, zástupce vedoucího Úřadu vlády. Zasedání se soustředilo především na využití nových informačních a komunikačních nástrojů pro řízení a fungování státní správy. Výroční zasedání vyšších **vládních úředníků zabývajících se tvorbou rozpočtu (SBO)** se konalo v červnu 2004 v Madridu, za ČR se účastnil E.Janota, náměstek MF. Mezi témata jednání patřilo aktuální rozpočtování, střednědobé výdajové horizonty či přehled rozpočtové politiky Dánska a Chile. Pracovní skupina pro regulační reformu, stejně jako více průřezová **Zvláštní skupina pro regulační politiku (SGRP)**, se v průběhu roku 2004 věnovaly především aktualizaci doporučení OECD k regulační reformě z roku 1997, vytvoření integrovaného "checklistu" mezi OECD a APEC, či druhému kolu přehledů regulační reformy (tzv. následné evaluace).

* **Rozvoj a podpora místního hospodářství**

- Česká republika participovala na činnosti **Akčního programu pro rozvoj místní ekonomiky zaměstnanosti (LEED)** a zapojila se do několika aktivit podporovaných programem. Jako klíčové se ukázalo nastavení vazeb se Střediskem LEED zaměřeným na rozvoj střední a jihovýchodní Evropy v Trentu (Itálie). Zástupci MMR diskutovali s vrcholnými představiteli možnost realizace projektů zaměřených na konkrétní potřeby ČR a jejích regionů. Cílem je aplikovat poznatky v českých podmínkách a využít je při realizaci veřejných politik, realizovaných na národní i regionální úrovni včetně těch, které jsou ovlivněny či podmíněny aktivitami Evropské Unie (politika hospodářské a sociální soudržnosti).

- České straně se podařilo zajistit za velmi výhodných podmínek přímou participaci zástupců ČR, a to jak ústředních orgánů státní správy, tak i regionální samosprávy na **činnosti programu LEED OECD organizovaném Trento centrem**. V termínu 14.-19.listopadu 2004 byl organizován seminář na téma Sociální ekonomika a sociální inovace, 21.-27.listopadu 2004 se uskutečnil seminář na téma „Implementace místních rozvojových strategií“ a třetí

proběhl ve dnech 13.-18.prosince 2004 a zaměřil se na problematiku podnikání, rozvoj malých a středních podniků. Každého semináře se zúčastnil za členský stát pouze jeden zástupce ústředního orgánu a jeden reprezentant kraje. Z ústředních orgánů participovalo na těchto seminářích MMR (Řídící orgán SROP a JPD Praha) a Ministerstvo průmyslu a obchodu reprezentované CzechInvestem.

* Statistika

- V červnu 2004 se konalo historicky první zasedání **Statistického výboru OECD**. Tento institucionální přerod z dřívější „High Level Group“ by měl napomoci k ucelenějšímu přístupu k problematice statistiky v rámci OECD a především k lepší provázanosti práce mezi Sekretariátem OECD a statistickými úřady členských zemí. Předseda ČSÚ J.Fisher byl zvolen do nově vytvořeného byra tohoto výboru.

- V listopadu 2004 OECD zorganizovala v italském Palermu **Světové fórum uživatelů statistických dat k problematice klíčových statistických indikátorů**. ČR zde byla zastoupena na velmi reprezentativní úrovni v čele s vedením ČSÚ, zástupcem bankovní rady ČNB a účastníky z MF, MPO a MŠMT.

* Mezinárodní agentura pro nukleární energii – NEA

- Práce NEA probíhaly v roce 2004 na základě dvouletého **Pracovního programu (POW)** na léta 2003 – 2004, vycházejícího z dlouhodobého Strategického plánu NEA na léta 1999–2004 a z jeho priorit. V r. 2004 byl připraven a odsouhlasen nový POW a rozpočet na další období 2005-2006. Zahrnuje 14 agregovaných aktivit, 49 podoblastí a několik horizontálních „průřezových“ aktivit. Vlastní pracovní aktivity (programy, studie atd.) zajišťuje 7 stálých výborů a banka dat. Koordinace a tvorba obecné politiky je zajišťována Řídícím výborem (SC). V posledních letech se osvědčila praxe organizovat během periodických zasedání SC tzv. „politické debaty“, v nichž se diskutují nejzávažnější témata jaderného oboru (v roce 2004 to byla měnící se role vlád a potenciální příspěvek jaderné energie k výrobě vodíku).

- Z hlediska ČR měly i v roce 2004 **největší význam aktivity NEA** v oblasti jaderné bezpečnosti (standards, bezpečnostní opatření, účast v 6 experimentálních programech), radioaktivních odpadů (zejména problematika trvalých úložišť, problematika separace a transmutace aktinidů), v pracích souvisejících s vývojem nových pokročilých reaktorů (vlastní aktivity NEA a spolupráce GIF, tj. mezinárodního fóra pro vývoj IV. generace reaktorů), v oblasti jaderného práva (dokončení revize Pařížské a Bruselské úmluvy o odpovědnosti za jaderné škody, jejich přijetí na diplomatické konferenci 12.února 2004; a další právní záležitosti), v oblasti radiační ochrany a také v pracích týkajících se problematiky ekonomiky jaderných zařízení a jejich vyřazování. Výsledky jednotlivých aktivit NEA jsou v ČR využívány (např. v rámci tvorby nové energetické politiky, při novelách legislativy atd.), české organizace jsou do nich dostatečně zapojeny (v rámci svých kapacitních a finančních možností).

- Cenné jsou pro ČR **publikace NEA**, které prezentují výsledky prací či představují obecné studie k různorodým problematikám, relevantních i pro ČR. ČR přispívá také do periodicky zpracovávaných publikací („hnědá“, „červená“ a „oranžová“ kniha, časopis „Nuclear Law Bulletin“, Nuclear Law Analytical Study a některé další). Aktivní účast ČR v těchto aktivitách je oceňována.

- Významnou aktivitou, na níž se podílela i ČR, bylo v roce 2004 dokončení prací na přípravě nového **Strategického plánu na léta 2005 – 2009** a jeho přijetí. Potěšitelné je, že v úzké poradní skupině generálního ředitele L.Echávarriho (HLAG) pro přípravu SP pracoval i reprezentant ČR (generální ředitel ÚJV Řež – F.Pazdera). Pro ČR, jako stát s jadernou energetikou je výhodné, že může využívat všechny výstupy z práce NEA a je v jejím zájmu, aby NEA byla všeobecně uznávaným centrem technické a vědecké kompetence členských států. Přijatý Strategický plán k tomu vytváří dobré podmínky. Účastí svých odborníků v řídicích a technických orgánech NEA přispívá ČR ke zvýšení renomé a výstupů práce této organizace.

* **Mezinárodní energetická agentura – IEA**

- V roce 2004 se dostala Česká republika opět na řadu s **hloubkovým průzkumem energetické politiky**. Hodnotitelský tým expertů IEA provedl v Praze v říjnu 2004 hloubkový průzkum na základě odpovědí na dotazník IEA a na základě rozhovorů se zástupci řady institucí v ČR. V prosinci vypracovala skupina expertů první návrh zprávy o výsledcích hloubkového průzkumu a zaslala jej MPO k připomínkám. Finální verze zprávy bude projednávána na zasedání SLT IEA 15. února 2005.

- **V Rozpočtovém výboru a v Řídicím výboru IEA** se projednával japonský návrh nové struktury placení členských příspěvků IEA. Řada malých států, včetně ČR, pro které by to znamenalo značný nárůst, proti tomuto návrhu vyslovila výhrady.

- Technická univerzita Ostrava – Vysoká škola báňská podala návrh na přistoupení **k Implementační dohodě IEA „Konverze ve fluidním loži (FBC)“**. Implementační dohody řeší společný výzkum za účasti více členských (případně i nečlenských) států IEA. Materiál bude předložen vládě ČR ke schválení v r. 2005.

- Zástupci Správy státních hmotných rezerv se zúčastňovali pravidelných zasedání **Stálého výboru pro otázky nouzových stavů a Stálého výboru pro ropný trh**. Na pozvání Sekretariátu IEA se předseda SSHR D.Štrauch zúčastnil jako přednášející dvou seminářů zaměřených na principy ropné bezpečnosti a nouzových zásob ropy, a to v lednu 2004 v Indii a v dubnu 2004 v Kambodži (pro země jihovýchodní Asie, sdružené v ASEAN). Cílem těchto seminářů bylo seznámit státní správy těchto zemí s organizací nouzových zásob v zemích IEA a připravit je na stavy ropné nouze. Model aplikovaný v České republice byl presentován jako jedna z možností organizace nouzových zásob pro tyto země.

- IEA připravila v pořadí již třetí **cvičení připravenosti na stavy ropné nouze**, a to korespondenčně v hlavních městech členských zemí (konec září 2004) a následně v Paříži koncem října. Předseda SSHR byl Sekretariátem IEA vybrán jako jeden z vedoucích skupin samostatně řešících příslušná zadání v rámci samotného cvičení pro členské země IEA a spolupracoval rovněž při zkráceném cvičení organizovaném pro nečlenské země spolupracující s IEA.

- Česká republika trvale plní svůj závazek z **členství v IEA**, pokud jde o pokrytí minimálně devadesátidenního čistého dovozu předchozího roku. Úroveň zásob se v průběhu roku 2004 pohybovala nad 100 dní. Hloubková prověrka energetické politiky ČR ze strany IEA, která se uskutečnila v Praze na podzim 2004, neshledala závad v oddílu „připravenost na stavy ropné nouze“.

* Doprava

- Únorového ustavujícího prvního zasedání **Společného výzkumného dopravního centra** (Joint OECD/ECMT Transport Research Centre) se zúčastnil také zástupce GT, H. Schlögl. Vyzdvihl jej jako úspěšný příklad toho, jak může OECD efektivně reorganizovat svoje činnosti v zájmu členských zemí. Plán práce centra byl poté schválen ministry dopravy na jejich výročním zasedání ECMT v Lublani. Současný stav není konečný, pokračují diskuse ohledně integrace Výboru pro námořní dopravu do činností JTRC a CEMT. I v roce 2004 byla velká pozornost věnována životnímu prostředí, jak během ministerského zasedání, tak v agendách Pracovní skupiny pro dopravu Výboru pro politiku ŽP a Pracovní skupiny ECMT pro dopravu a životní prostředí.

* Program Futures

- Program je financovaný z 85 % z dobrovolných příspěvků některých zemí a soukromých podniků. Zaměřuje na otázky významné v dlouhodobější perspektivě. Zabývá se jím speciální útvar u generálního tajemníka pro multidisciplinární otázky. Významná je spolupráce se soukromým sektorem a výzkumnými středisky. V uplynulém období se činnost soustředila na problematiku vznikajících systémových rizik – zdraví, doprava, voda, elektřina, informace (výsledkem je publikace: *Emerging Risks in the 21st Century: An agenda for action*). Výsledky zprávy nabídla OECD k využití i pro oblast přírodních katastrof jako byla vlna tsunami v Asii. Mezi další aktivity patřily otázky bezpečnosti a jejich důsledky v ekonomice, společnosti a vědě (publikace *The Security Economy*), jakož i otázky využití kosmického prostoru (publikace: „*Space 2030: Exploring the Future of the Space Applications*) s tím, že zpráva má být hotova v r.2005. Mezi aktivity tohoto útvaru patřil i výcvikový program *Young Professionals* a seminář o demokracii. V budoucnu bude činnost programu zaměřena na otázky řízení rizik, doporučení z projektů o financování globální infrastruktury, migraci a mobilní společnost, bezpečnost a bio-ekonomiku.

5. Spolupráce s nečlenskými zeměmi a rozvoj

* Strategie spolupráce s nečlenskými zeměmi

- Spolupráce s nečlenskými zeměmi a zejména další rozšíření OECD patřily v uplynulém roce k otázkám, jimž byla věnována největší pozornost. Podle rozhodnutí Rady se spolupráce s nečleny stala již integrální součástí plánu práce a rozpočtu každého substantivního výboru. Výbory byly vyzvány k tomu, aby vyvinuly proaktivní strategie k zaangažování nečlenů na své práci. K dané otázce byla po více jak roční práci vypracována obsáhlá zpráva předsedy pracovní skupiny velvyslanců (vedená v Noboru z Japonska), která představuje základní strategii v této oblasti - **Strategii pro rozšíření OECD a spolupráci s nečlenskými zeměmi**. Zpráva se zabývá řadou otázek spojených s rozšířením a s outreach, základními principy, kterými by se měla OECD řídit.

- Otázkou rozšíření se zabývala obě zasedání ECSS i MCM, ale spíše na diskusně poradní úrovni. Konkrétní implementace zprávy však zůstala otevřená až do konce roku

- K tématu rozšíření byly vypracovány i další koncepty, z nichž na konci roku největší pozornost vzbudila **Strategie diferencované spolupráce (Differentiated Engagement Strategy - DES)**, která předpokládá v podstatě individuální přístup k jednotlivým zemím a vypracování programu šitého na míru.

- V souvislosti s rozšířením byla pozornost věnována i outreach, jehož význam pro OECD a její postavení ve světě je velmi důležité.

- Jako nová iniciativa v tomto směru byl diskutován i návrh na tzv. "Observatoř globalizace", umožňující dialog s nečleny na vysoké úrovni, nejlépe ministrů. Postupně se to přeměnilo na **Globální dialog s nečleny** a byl vyjádřen souhlas s tím, že by se měl konat pravidelně při zasedání ECSS s malým počtem významných nečlenských zemí.

- Po urychlené přípravě se již při podzimním zasedání ECSS uskutečnil první dialog věnovaný **otázkám vztahu energetických trhů a ekonomické situace**. Zúčastnili se ho zástupci Brazílie, Číny a Ruska. Jednání konstatovalo, že díky opatřením na snížení závislosti na ropě je dopad cen na ekonomiku členských zemí značně menší než v minulosti. Rychlejší ekonomický růst zejména v Číně je jednou z příčin růstu cen. Brazílii se podařilo snížit ropnou náročnost své ekonomiky a věnuje pozornost alternativním zdrojům. Čínská spotřeba však roste, i když hodně investují i do hydroenergetiky. Rusko dosáhlo rozpočtový přebytek čtyři roky po sobě a díky ropě se zvyšují jeho devizové rezervy, nicméně ostatní sektory ekonomiky nemají takové výsledky. Hodlá však přispívat ke stabilizaci světových trhů. Zástupci členských zemí poukázali na potřebu větších investic do ropného sektoru ve světě, rozvoj kvalifikovaných sil, zmínili i úlohu volných kapacit a spekulace, jakož i strategických rezerv zemí IEA. Bylo uvedeno, že doporučení by měla sledovat jak bezpečnost dodávek, tak růst ekonomiky a ochranu životního prostředí.

* Příklady spolupráce s nečleny s důrazem na zapojení ČR

- **Spolupráce s MENA** se během roku značně rozvinula. Program je zaměřen na zlepšení řízení a na investice v zemích Blízkého východu a severní Afriky a bude rozvíjen ve spolupráci s UNDP a Světovou bankou. Půjde o politický dialog i konkrétní akce s pevným časovým rámcem a výsledky s tím, že vedení procesu mají země regionu. Spolupráce má být financována z dobrovolných příspěvků jak zemí OECD, tak zemí Perského zálivu.

- Činnost OECD v oblasti spolupráce s jihovýchodní Evropou se soustřeďuje zejména na **Investment Compact** a při jeho hodnocení bylo konstatováno, že příliv investic do regionu se v poslední době výrazně zvýšil. Podařilo se rovněž přijmout řadu opatření v hospodářské politice zemí regionu zaměřených ke zlepšení jejich fungování a k podpoře podnikání, v mnohých oblastech však nadále zůstávají cíle nesplněné.

V roce 2004 ČR financovala a ve spolupráci se sekretariátem OECD zorganizovala v Praze dvě akce zaměřené na země jihovýchodní Evropy: **seminář k podpoře investic** (MZV, MPO, CzechInvest a CzechTrade) a **seminář k prosazování hospodářské soutěže proti kartelovým dohodám** (MZV, ÚOHS). Aktivní zapojení českých subjektů posunulo tuto spolupráci na vyšší úroveň a pomohlo navázat i kontakty konkrétního charakteru.

- Ve výboru EDRC byl v květnu 2004 projednán **ekonomický přehled Ruska**, který zpracoval ekonomický direktorát ve spolupráci s CCNM. Velká část diskuse byla věnována energetickému sektoru.

- Listopadové jednání EDRC mělo na programu diskusi o **ekonomickém přehledu Brazílie**, která se zde představila jako země snažící se prostřednictvím hospodářských reforem dostat na cestu stabilnějšího ekonomického vývoje, než bylo typické pro tuto jihoamerickou zemi doposud.

- Sekretariát OECD zahájil ve spolupráci s FAO a Světovou bankou **hodnocení zemědělských politik Brazílie, Číny, Indie a JAR**, která budou prezentována a diskutována na zasedání Zemědělského výboru na vysoké úrovni v červnu 2005. Dalším projektem je podpora tvorby zemědělských politik, politik potravinové soběstačnosti a politik rozvoje venkova v zemích západní a střední Afriky. Projekt je podporován příspěvkem francouzské vlády, bude implementován IFAD (International Fund for Agricultural Development), Centrem OECD pro nečlenské země a OECD. V první fázi se prověřuje, do jaké míry akceptují tyto země principy srovnávacích studií OECD.

- Pracovní skupina pro hodnocení politiky ŽP vyslala své zástupce do **Chile**, aby zde provedli **hodnocení stavu ŽP**. Výsledky budou projednány v OECD začátkem r. 2005. O svoje hodnocení požádala i Čína.

- Připravuje se rovněž **Zpráva o regulatorní reformě Ruska**, která má zmapovat systém fungování ruské ekonomiky a navrhnout doporučení k většímu postupu v reformách. Zpráva je přikládána velká pozornost. Měla by být projednávána začátkem roku 2005.

- Švédský návrh ze zasedání ministrů ŽP na uspořádání **společného zasedání ministrů ŽP a rozvoje v roce 2006** se setkal s pozitivní reakcí v obou výborech - EPOC i DAC. Další jednání vedou byra výborů, která by měla pověřit přípravou zasedání vybrané PS.

* **Strategie rozvojového clustru**

- Pozornost byla věnována koordinaci aktivit rozvoje mezi jednotlivými rozvojovými výbory a direktoráty (DAC, CCNM, DC, Club Sahel), jakož i uvnitř celé organizace v práci jednotlivých výborů, které se této problematice věnovaly mnohem více než v minulosti. Přijata proto byla rozvojová strategie pro tuto oblast činnosti OECD. Strategie uvádí dvanáct prioritních oblastí Rozvojového clusteru: spolupráce s novými aktéry globalizace, podpora Rozvojové agendy z Doha, migrace a rozvoj, globální bezpečnost, koherence politik pro rozvoj, zemědělství, investice a soukromý sektor, governance, podpora MDGs, efektivnost a harmonizace pomoci, mobilizace domácích zdrojů, zdanění a konečně budování statistických kapacit.

* **Rozvojová spolupráce (DAC)**

- V roce 2004 pokračoval DAC v implementaci závěrů předchozích konferencí v Monterrey, Johannesburgu a Římě, zejména pokud jde o **efektivnost pomoci a harmonizaci dárcovských procedur**. Zároveň se tím připravoval na rok 2005, který bude opět přeplněn nejrůznějšími akcemi vrcholícími na zářijovém summitu OSN. V červenci 2004 se m.j. uskutečnily konzultace mezi DAC a Miléniovým projektem pod vedením J.Sachse, jehož zpráva bude základem pro pětileté hodnocení Miléniových rozvojových cílů (MDGs). Významným vstupem OECD pro summit OSN bude i práce v oblasti koherence politik pro rozvoj (v květnu 2004 se uskutečnil workshop o institucionálních přístupech ke koherenci za

účasti E.Herfkens, šéfky tzv. Miléniové kampaně OSN). OECD rovněž rozpracovalo rámeček vzájemného hodnocení pomoci s NEPAD, jehož první verze bude zveřejněna v roce 2005.

- Celková **oficiální rozvojová pomoc (ODA)** členů DAC za rok 2003 vzrostla na 69 mld. USD, což je nejvíce v historii, i když v poměru k HND stále jen 0,25%. Již polovina členů DAC buďto dosáhla nebo má pevně stanovený závazek dosáhnout 0,7% HND. Střednědobý výhled je tedy dobrý a v roce 2006 by mohla celková ODA překročit magických 100 mld. USD. V EU a jinde se začíná pomalu hovořit o nových kvantitativních závazcích za rámeček roku 2006. DAC také během roku 2004 upřesnil definici ODA, zejména pokud jde o vykazatelnost některých bezpečnostních aktivit (správa bezpečnostních výdajů, role občanské společnosti, dětští vojáci, reforma bezpečnostního systému, občanské aktivity na budování míru a prevenci konfliktů).

- V říjnu 2004 DAC v Ženevě spolupořádal expertní schůzku k obnově Demokratické republiky Kongo a celého středoafričského regionu. Vzájemný vztah mezi bezpečností a rozvojem, potažmo rozvojovou pomocí, také dominoval diskusi na **zasedání DAC na vysoké úrovni (HLM)** v dubnu 2004, jehož se za ČR účastnili T.Husák, vrchní ředitel MZV, a H. Ševčíková, ředitelka ORS. Delegáti HLM m.j. schválili novou Směrnici o reformě bezpečnostního systému (SSR). Dalším tématem byla podpora ekonomického růstu a role soukromého sektoru (včetně malých a středních podniků) v boji proti chudobě. HLM se rovněž dotkl mezinárodní architektury pomoci (mj. roztržitost různých globálních fondů) a otázek veřejné informovanosti a podpory (na základě studie a srovnávacího veřejného výzkumu organizovaného Rozvojovým centrem OECD).

- V průběhu roku 2004 pokračovala **ČR jako nastupující dárce** v prohlubování spolupráce s DAC. Dále se zlepšilo statistické výkaznictví (česká ODA dosáhla za rok 2003 výše 90,6 mil. USD), takže ČR mohla během HLM prezentovat zevrubný podkladový materiál o české ZRS. Zvýšila se frekvence účasti delegátů z ústředí na různých zasedáních DAC, i když nové zapojení do rozvojové politiky EU zároveň zvýšilo nároky na domácí kapacity a bude třeba lépe využívat synergie mezi agendou EU a OECD/DAC. Česká účast byla viditelná zejména v přehledu rozvojové politiky Rakouska, kam byla ČR přizvána jako pozorovatel. Zástupci ČR se také aktivně zapojili do tvorby strategie spolupráce DAC s nečleny (tzv. outreachová strategie), která by se měla v roce 2005 realizovat v podobě politického dialogu a expertních seminářů DAC pro nastupující dárce.

* **Rozvojové centrum OECD (DC)**

- DC požádalo o zařazení do seznamu institucí poskytujících rozvojovou pomoc, což by mělo zlepšit výhled na získání finančních prostředků. Na zasedání PS DAC o statistice byla v červnu 2004 tato žádost schválena. Finanční příspěvky a dobrovolné příspěvky poskytnuté DC tak mohou být uváděny jako ODA již od 1. ledna 2003.

- Na zasedání Poradní rady byly v r. 2004 oproti minulosti zvány i členské země OECD, které nejsou členy DC, zejména Japonsko a Velká Británie. Podobná politika byla uplatňována v uplynulém období i vůči Argentině a Brazílii (Brazílie v důsledku toho požádala znovu o vstup na začátku r. 2005) a na země, které jsou důležité v mezinárodních jednáních či jednotlivých regionech. Nově do centra vstoupilo **Rumunsko** a **Thajsko**. Projednáván byl rovněž návrh na vytvoření Globálního fóra OECD pro rozvoj, které by zastřešilo outreach aktivity DC.

6. Vnitřní otázky OECD

* Reforma OECD

- Nadále pokračovala jednání o reformě, k nimž byly využity i závěry z tzv. Nicholsonovy zprávy. Nakonec byla řada opatření schválena na MCM.

- Při jednání o **rozhodovacím mechanismu** bylo dosaženo určitého konsensu. Celý nový mechanismus byl však omezen jen na některé otázky a orgány Rady a to ještě zkušebně na dva roky. Bude využíván v případě nedosažení konsensu. Bude uplatňován pouze ve dvou oblastech a to při pokračování činnosti či rušení výborů a pracovních skupin a při jednání o programu práce a rozpočtu (PWB). Celková výše rozpočtu (budget envelope) však bude i nadále schvalována pouze konsensem.

- Jako další z nových změn Rada zavedla **sunset clause** na všechny výbory, které tak budou pravidelně hodnoceny před prodloužením mandátů a byl stanoven harmonogram projednávání výborů. Součástí reformy je i nový **hodnotící mechanismus** činnosti výborů a pracovních skupin, který má umožnit jejich zhodnocení před schválením prodloužení jejich mandátů.

- Z rozhodnutí GT OECD bylo v průběhu roku 2004 vytvořeno **Centrum pro podnikání a inovaci**, do kterého byl začleněn Program LEED doposud fungující jako součást Direktorátu ELSA a agenda Pracovní skupiny pro malé a střední podniky a podnikání, která byla do té doby evidována jako součást Direktorátu pro průmysl a podnikatelské prostředí (CIBE). Zřízením tohoto nového útvaru na úrovni direktorátu byl sledován záměr posílit roli a význam tvorby podnikatelského prostředí v rámci stávající struktury OECD.

- Nově byl vytvořen **Výbor pro statistiku**. Došlo rovněž ke spojení CIME a CMIT a vytvoření **Výboru pro investice**. Při jednání o spojení dalších výborů CSTP a CIBE nebylo dosaženo dohody o konečném řešení. Podobná situace byla i u návrhů na vytvoření nového výboru pro biotechnologie a pro malé a střední podniky, které rovněž zatím získaly jen částečnou podporu.

- Na zasedání vedoucích delegací koncem roku byla vytvořena **neformální skupina pro reformu v oblasti lidských zdrojů**, která by měla pomoci formulovat některá doporučení k zásadním otázkám a monitorovat pokrok v oblasti personální politiky sekretariátu..

* Rozpočtové otázky OECD

- OECD v posledních letech čelí napjaté rozpočtové situaci a přitom se neustále objevují nové návrhy na projekty a aktivity, kterým by se měla organizace věnovat v rychle se měnícím světě. Proto OECD pokračuje v reformě rozpočtového procesu, hledání priorit a řízení založeném na výsledcích. V tomto smyslu bylo významné vůbec první plošné **hodnocení výsledků programu činnosti OECD za rok 2003** (tzv. Programme Implementation Reporting - PIR).

- Výsledky PIR se tak v jednotlivých výborech staly důležitým vstupem pro přípravu **Programu práce a rozpočtu na období let 2005 až 2006** (Programme of Work and Budget -

PWB). Většina výborů byla nucena přehodnotit své priority a seřadit navrhované aktivity podle důležitosti, což přispělo k hladšímu projednání PWB 2005-06. Na úrovni OECD jako celku se priority organizace zobrazily v tzv. Centrálním fondu priorit v objemu 2,3 mil. Euro ročně. K tomu je třeba přičíst další dlouhodobé návrhy, takže celkové realokace v rozpočtu dosáhly rekordní úrovně téměř 5 mil. Euro. To by však nebylo možné bez současných úspor, proto se vedle paušální redukce rozpočtu přikročilo i k dalším selektivním úsporám (zejména v oblasti sektorových a průmyslových politik, turismu či námořní dopravy).

- Nakonec se podařilo najít konsensus a PWB 2005-06 byl Radou OECD v prosinci 2004 schválen. Rozpočtová obálka by tak v roce 2005 měla vzrůst o 1,6% a v roce 2006 o 1,7%, což je nepatrně méně než je odhadovaná francouzská inflace. Členské příspěvky se v průměru zvýší o 1,7% v roce 2005 a 1,8% v roce 2006, i když dopad na jednotlivé země bude různý díky aplikaci nové rozpočtové škály. **Úprava principů příspěvkové škály** byla způsobena především požadavkem Japonska. V důsledku toho se zvýšily podíly zejména menších zemí včetně ČR (z 0,261% na 0,325% v roce 2005 a 0,403% v roce 2006).

- Vedle přípravy nového dvouletého rozpočtu se Rozpočtový výbor OECD věnoval i některým dalším souvisejícím a nedořešeným otázkám. Šlo např. o systémovější řešení rozpočtových rezerv pro odchodné (Loss of Employment Indemnity) či **zavedení srážek u dobrovolných příspěvků**. U posledně jmenovaného se nakonec dospělo ke shodě na účtování 4,5% srážky (s možností redukce), aby se tak pokryly alespoň některé administrativní náklady spojené se správou dobrovolných příspěvků. V oblasti penzí bylo rozhodnutí o změně financování Penzijního rezervního fondu zatím odloženo, dokud neproběhne zevrubné hodnocení **financování penzí** naplánované na první polovinu r. 2005. Dlouhodobě nedořešenou také zůstává otázka koordinačního mechanismu (CCR) pro určení **nárůstu mezd zaměstnanců** sekretariátu OECD.

* Dobrovolné příspěvky ČR

- V roce 2004 pokračovala ČR v poskytování dobrovolných příspěvků na specifické aktivity OECD v souladu se svými prioritami a zájmy. Šlo zejména o dobrovolné příspěvky MZV na podporu spolupráce OECD s nečlenskými zeměmi. Celkový objem těchto dobrovolných příspěvků dosáhl **150 tisíc Euro** (cca 5 mil. Kč). Počet realizovaných projektů (čtyři) byl nižší než vloni, což na druhou stranu umožnilo větší koncentraci a dopad, stejně jako zapojení českých expertů. Příkladem úspěšně realizovaného projektu byl např. Regionální kulatý stůl na podporu investic v zemích jihovýchodní Evropy, který se uskutečnil v říjnu 2004 v Praze. Bližší přehled o jednotlivých dobrovolných příspěvcích ČR do OECD za rok 2004 podává tabulka.

Direktorát	Aktivita	částka v EUR
DAFFE	Regionální kulatý stůl pro podporu investic v zemích jihovýchodní Evropy	50.000,-
GOV	Iniciativa ke zlepšení regulace v zemích jihovýchodní Evropy	20.000,-
ENV	Životní prostředí - implementace Environmentálního akčního plánu pro střední a východní Evropu	20.000,-
SGE	Horizontální projekt k udržitelnému rozvoji	60.000,-
Celkem		150.000,-

* Vztahy OECD s veřejností

- OECD věnuje stále větší pozornost komunikačním aspektům své práce, tj. šíření publikací, vztahy s médii apod. Výrazem tohoto trendu se stala nová Komunikační strategie OECD, kterou připravil **Výbor pro vztahy s veřejností (CPAC)**. Komunikační strategie byla ve dvou fázích schválena Radou OECD (první část je obecná, druhá implementační) a opírá se o tři pilíře: a) předávat ucelená a cílená poselství v hlavních oblastech činnosti OECD, b) zahrnout komunikační aspekty na všech úrovních přípravy PWB v jednotlivých výborech, c) efektivněji využívat informační a komunikační technologie (internet). Jedním z projevů nové strategie byla zvýšená pozornost, kterou výbor CPAC a substantivní výbory věnovaly komunikačním aspektům přípravy na ministerská zasedání, která se uskutečnila během uplynulého roku.

- Výbor CPAC také během roku 2004 zhodnotil naplňování **Publikační politiky OECD** přijaté v roce 2000. Hlavním trendem je přechod na elektronická média (on-line prodej publikací) a větší důraz na tzv. strategické publikace. První ze série nových strategických publikací pod názvem "Understanding Economic Growth" vyšla v dubnu 2004. Další realizace všech těchto záměrů si však vyžaduje dodatečné zdroje, což se projevilo při debatě o programu práce a rozpočtu CPAC na období 2005-06. Nové zdroje jsou potřeba zejména na editaci a správu webových stránek OECD, které se stále rozrůstají a roste i počet návštěvníků. Vedle toho sekretariát aktivně pomáhá delegacím při vytváření národních stránek. Informace a publikace o ČR lze nyní souhrnně nalézt pod odkazem <http://www.oecd.org/czech>.

7. Činnost ČR v jiných mezinárodních organizacích (v kompetenci SM)

- 88. zasedání Rady ministrů **Evropské konference ministrů dopravy (ECMT, CEMT)** se konalo ve dnech 26.-27.května 2004 v Lublani. Českou delegaci vedl NM F.Rochovanský. Hlavní témata byla - plánování dopravní infrastruktury v rozšířené Evropě, její zpoplatnění, bezpečnost v dopravě, odstranění překážek na hraničních přechodech, integrace námořní dopravy, cyklistické politiky pro udržitelnou městskou dopravu, zlepšování přístupnosti k dopravě, multilaterální kontingent: vrácení povolení. Ke všem diskusním tématům zaujala Rada ministrů konkrétní stanoviska a stanovila další postup.

- V průběhu roku se uskutečnila v Paříži dvě zasedání Valného shromáždění **Mezinárodního úřadu pro výstavnictví (BIE)**, která se zabývala chodem organizace a otázkami spojenými s přípravou výstav. Probíhá příprava na výstavu v Aichi (Japonsko), která se bude konat v r.2005, i na výstavu v Šanghaji v r. 2010. Na prosincovém zasedání byla většinou hlasů (podpořila ji též ČR) zvolena Zaragoza (Španělsko) městem, které uspořádá tzv. malou výstavu v r. 2008 na téma vody (ZH2O). P.Bambas jako delegát BIE zajišťoval rovněž účast ČR ve Výboru pro administrativu a rozpočet.

- V mezidobí mezi generálními konferencemi se během roku 2004 sešly pouze statutární orgány **Mezinárodního ústavu chladírenského (IIF)**. Spojené arabské emiráty byly přijaty za 61. člena organizace. Novým ředitelem sekretariátu IIF se stal D.Coulomb. V dubnu 2004 se v Praze uskutečnila konference a doprovodný veletrh o kryogenice.

- Nejvyšším orgánem **Mezinárodní organizace pro legální metrologii (OIML)** je Konference pro legální metrologii (koná se jednou za čtyři roky). V pořadí dvanáctá

konference OIML se konala v říjnu 2004 v Berlíně. Za ČR se účastnila delegace vedená P.Klenovským, generálním ředitelem Českého metrologického institutu.

- Kromě běžného květnového shromáždění se v červenci 2004 v Paříži ještě konalo mimořádné shromáždění smluvních stran **EUTELSAT IGO** (Evropská organizace družicových telekomunikací), za účasti zástupců MI. Důvodem mimořádného shromáždění byla reakce na vývoj v EUTELSAT S.A., což je komerční společnost vzniklá privatizací původního EUTELSAT. Od vzniku společnosti se dramaticky (až ze 2/3) změnila struktura akcionářů, což vede k obavám o dalším směřování organizace, především o dodržování tzv. základních principů (veřejná prospěšnost a univerzalita služeb, nediskriminace, rovná soutěž, celoevropská působnost). Ztíží se dohlížecí role EUTELSAT IGO nad činností akciové společnosti, což může mít další následky (EUTELSAT S.A. bylo m.j. svěřeno užívání satelitních frekvencí).

- 1.ledna 2004 vstoupila v platnost Dohoda o zřízení **Mezinárodní organizace pro víno a vinnou révu** a tato organizace se stala pokračovatelkou Mezinárodního úřadu pro víno a vinnou révu, jehož členem je ČR od roku 1929. Na svém březnovém zasedání potvrdilo mimořádné valné shromáždění personální obsazení funkcí prezidenta, GŘ, předsedů 3 komisí a 2 subkomisí. 84. VS se konalo, společně s XXVIII. Světovým kongresem révy a vína, 4.-9.července 2004 ve Vídni. Nejdůležitějším počinem organizace v roce 2004 bylo vypracování strategického plánu práce na léta 2005 - 2008, který pro toto období stanovuje témata vědeckých, technických, ekonomických i právnických prací, příslušné pracovní útvary, požadavky na expertní zakázky mimo organizaci a pravidla koordinace zaručující efektivní zacházení s finančními prostředky.

- 72. výroční zasedání **Mezinárodního úřadu pro nákazy zvířat (OIE)** se konalo v květnu, v kontextu 80. výročí jeho založení. Zvláštní pozornost byla věnována zjednodušení kapitoly BSE v Kódu o zdraví suchozemských zvířat, byla zahájena příprava strategického plánu práce na léta 2005 - 2010. U příležitosti zasedání uzavřely OIE a FAO novou dohodu ke koordinaci celosvětového úsilí při kontrole nemocí zvířat. Organizace se rozrostla o další tři členy - Brunei, Gambii a Guinea-Bissau. Ke konci roku 2004 tak mělo OIE 167 členů.

8. Hlavní akce OECD v r. 2005

- **Mezinárodní kolokvium** pro diskusi privátního sektoru s vládními představiteli zodpovědnými za vzdělávání a zaměstnanost, 24.-26.leden 2005, Dublin. Cílem je přispět ke sladění potřeb trhu práce s příslušnými sektorovými koncepcemi. Delegace ČR bude zastoupena MŠMT (ministřyně Petra Buzková), MPSV (ředitelem odboru) a Radou vlády pro vědu a výzkum.

- V průběhu února 2005 se očekává oficiální zveřejnění **Energetického přehledu ČR**, zpracovaného expertním týmem IEA. Na tiskové konferenci, která má být uskutečněna v ČR za přítomnosti ministra průmyslu a obchodu M.Urbana, potvrdil osobní účast i výkonný ředitel IEA, C.Mandil.

- Ve dnech 28.února-2.března 2005 se v Paříži uskuteční **na vysoké úrovni Forum o efektivnosti pomoci**, jehož je OECD spoluorganizátorem. Na zasedání by měla být přijata tzv. Pařížská deklarace o efektivnosti a harmonizaci rozvojové pomoci. Na Forum bezprostředně naváže dne 3. března 2005 **ministerské zasedání Výboru DAC**.

- V rámci nové komunikační strategie bude MZV ve spolupráci se sekretariátem OECD pořádat **seminář pro novináře a tiskové mluvčí** ze zainteresovaných resortů. Seminář se uskuteční ve dnech 10.-11. března 2005 v Praze.
- 14.-15.března 2005 se bude konat zasedání **Zvláštní skupiny o regulatorní politice**, na kterém bude projednán přehled regulatorní reformy Ruska v Paříži. Projednáním přehledu vyvrcholí více než dvouletý projekt, na kterém se také aktivně podílela ČR.
- **Zasedání ministrů sociálních věcí** se uskuteční ve dnech 31.března-1.dubna 2005. Tématem jsou výzvy aktivní sociální politiky a jejího prospěchu pro všechny. Delegaci povede ministr práce a sociálních věcí Z.Škromach.
- **Ministerské zasedání Rady OECD** se bude konat 3-4.května 2005 a bude zaměřeno na otázky: energetiky a financí, zejména investičních výzev pro investice, dále na obchod, příspěvek OECD k miléniovým cílům OSN, ekonomické strukturální otázky a bude zde podána informace o průběhu reformy OECD a informace o ekonomickém výhledu.
- Na MCM bude navazovat **Fórum OECD**, které se uskuteční 2.-3.května 2005 a odrazí otázky projednávané na MCM. Hlavní průřezovým tématem Fóra bude energetika.
- Dalším zasedáním, které bude navazovat na MCM, je **Ministerské zasedání IEA** ve dnech 2.-3.května 2005. Ministři energetiky se pak zúčastní společného zasedání s ministry ekonomiky a financí na MCM.
- Dne 19.května 2005 bude **Česká republika hodnocena** vybranými examinátory a delegáty Pracovní skupiny pro hodnocení politik životního prostředí. Delegaci povede ministr životního prostředí L.Ambrozek.
- Zasedání **Zemědělského výboru na vysoké úrovni** ve dnech 14.-15.června 2005. Hlavním tématem bude globální dimenze zemědělské reformy - spolupráce OECD s nečleny. Zúčastní se státní tajemník Ministerstva zemědělství M.Toman.
- Koncem listopadu 2005 se v Nizozemí uskuteční zasedání **ministrů OECD zodpovědných za oblast veřejné správy**.
- Na podzim roku 2005 se uskuteční expertní mise OECD v ČR za účelem zhodnocení dodržování závazků v rámci Úmluvy OECD o boji proti podplácení zahraničních veřejných činitelů v mezinárodních podnikatelských transakcích.

Stálá mise České republiky při Organizaci pro ekonomickou spolupráci a rozvoj

40, rue de Boulainvilliers, 75016 Paris

Tel. (+33 1) 4050 1331

Fax: (+33 1) 4520 3554

E-mail: oe.cd.paris@embassy.mzv.cz

<http://www.mzv.cz/oe.cd.paris>